

Konceptualno razumijevanje kinematičkih pojmova

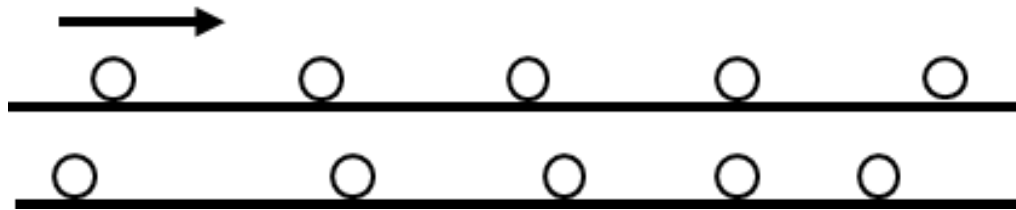
Nataša Erceg

Odjel za fiziku Sveučilišta u Rijeci

Miskoncepcija 1.

Tijela imaju jednaku brzinu u trenutku susreta

Primjer 1. *Imaju li kuglice na sl. 1 ikada jednake brzine?*

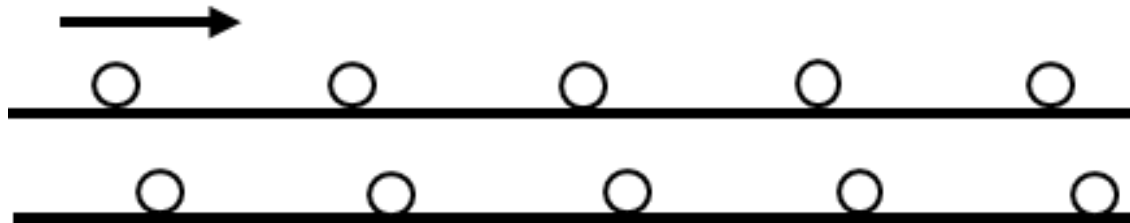

Slika 1. Položaji dviju kuglica u susljednim jednakim vremenskim razmacima, tijekom njihova gibanja udesno.

Miskoncepcija 2.

Tijelo u vodećem položaju u odnosu na neko drugo tijelo, giba se većom brzinom

Primjer 2. *Koja od dviju kuglica na sl. 2 se giba većom brzinom?*

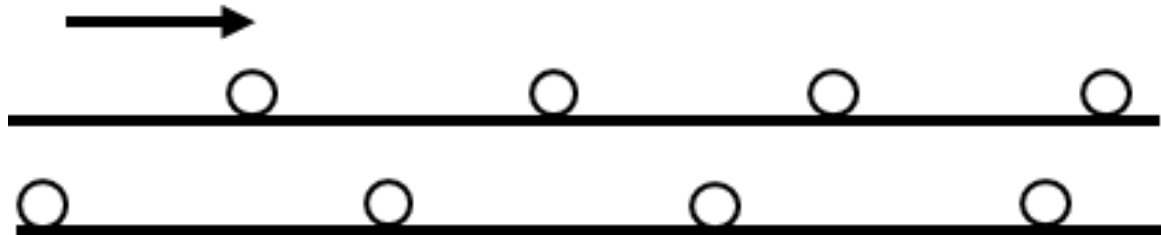

Slika 2. Položaji dviju kuglica u susljednim jednakim vremenskim razmacima, tijekom njihova gibanja udesno.

Miskoncepcija 2.

Tijelo u vodećem položaju u odnosu na neko drugo tijelo, giba se većom brzinom

Primjer 3. *Koja od dviju kuglica na sl. 3 se giba većom brzinom?*

Slika 3. Položaji dviju kuglica u susljednim jednakim vremenskim razmacima, tijekom njihova gibanja udesno.

Miskoncepcija 3.

Poistovjećivanje $x-t$ grafičkog prikaza, odnosno $v-t$ grafičkog prikaza s putanjom gibanja tijela

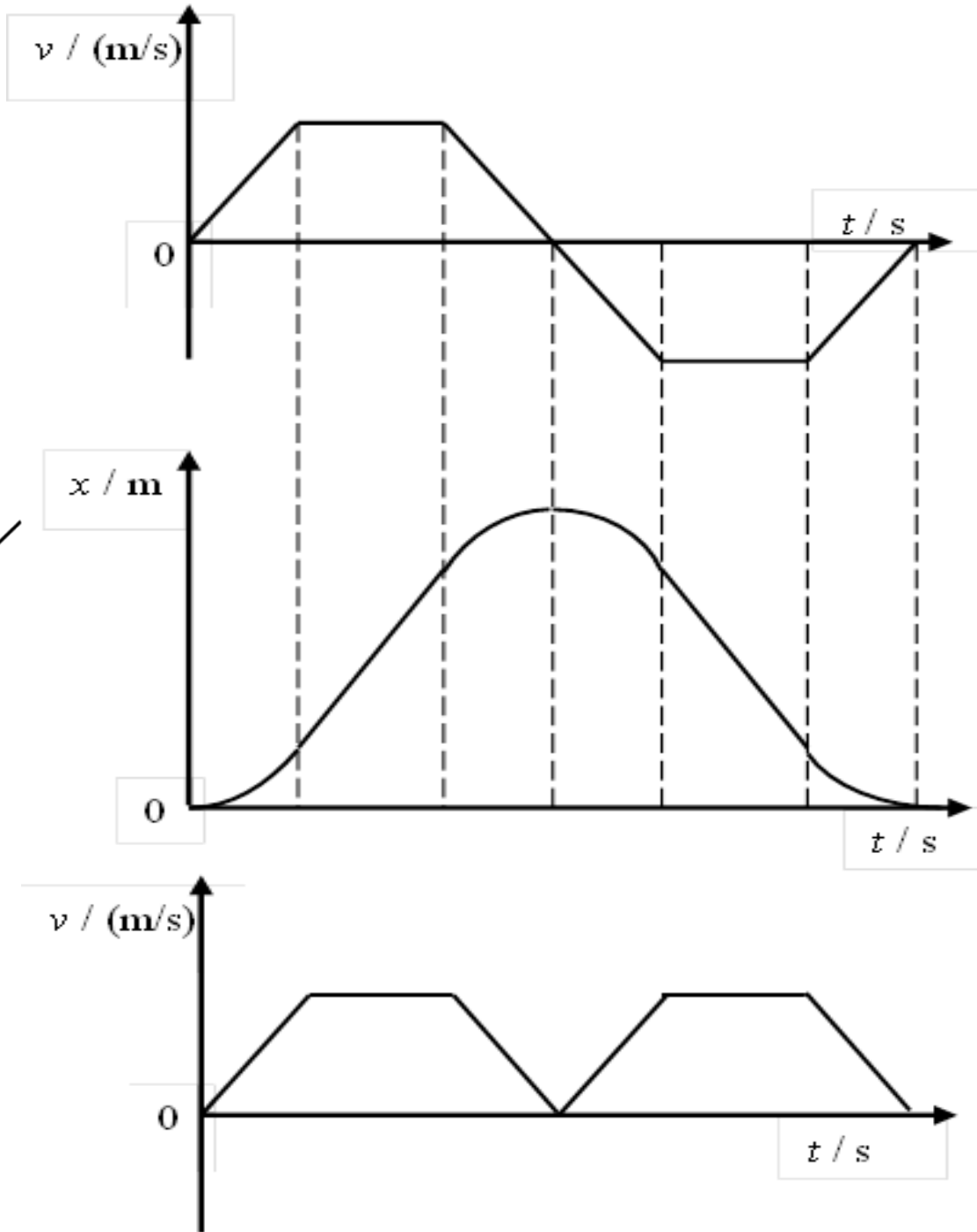
Primjer 4. *Nacrtajte $x-t$ i $v-t$ grafičke prikaze za gibanje kuglice na sl.4.*

Slika 4. Kuglica se iz mirovanja počinje gibati udesno do određenog položaja, nakon čega mijenja smjer i nastavlja gibanje ulijevo do početnog položaja (otpor gibanju se zanemaruje).

Slika 4.

Miskoncepcija 4.

Ako tijela u danom trenutku imaju jednake brzine, tada imaju i jednake akceleracije

Primjer 5.

Luka i Pero utrkuju se automobilima. Luka kreće u trenutku $t = 0$ s te jednoliko ubrzava, a sekundu kasnije kreće Pero, koji također jednoliko ubrzava. U trenutku $t = 4$ s obojica imaju jednake brzine. Usporedite njihove akceleracije u trenutku $t = 4$ s.

Miskoncepcija 5.

Tijelo koje u danom trenutku ima veću brzinu, ima i veće ubrzanje

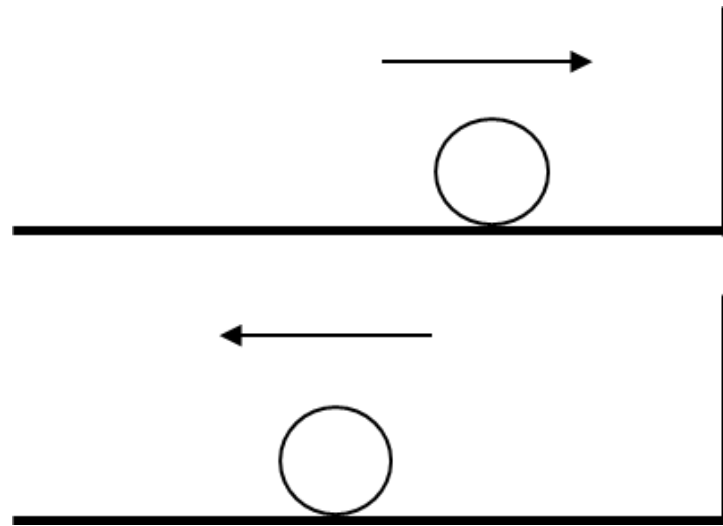
Primjer 6.

Tijekom gibanja, u trenutku 12 sati i 15 minuta, vozači automobila pogledaju na svoje brzinomjere. Vozač jednog automobila očitava brzinu 30 km/h, dok drugi vozač očitava 60 km/h na svome brzinomjeru. Koji automobil ima veće ubrzanje u danom trenutku i zašto?

Miskoncepcija 6.

Tijelo koje u danom trenutku nema brzinu, nema ni ubrzanje

Primjer 7. *Raspravite o brzini i akceleraciji kugle prije sudara, u trenutku sudara te nakon sudara s preprekom. Problem razmotrite uzimajući u obzir otpor, odnosno zanemarujući otpor gibanju kugle.*

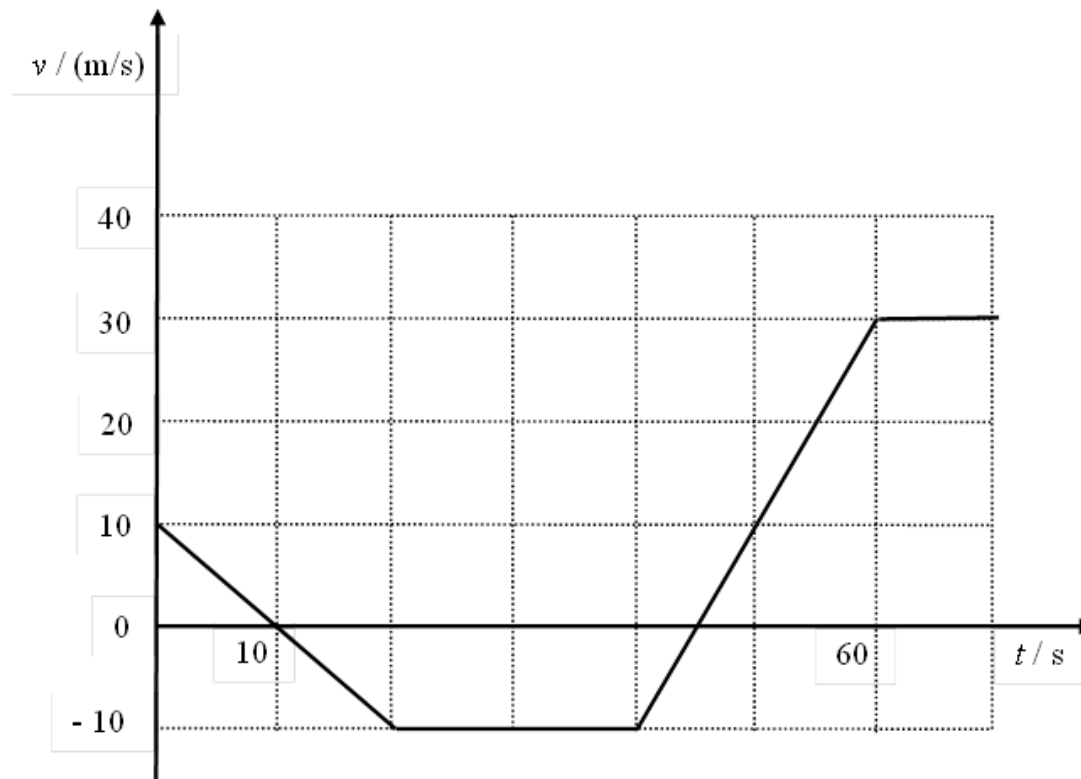

Slika 5. Biljarska kugla prije i nakon sudara s rubom stola. Strelice prikazuju smjerove gibanja kugle.

Poteškoće u interpretaciji grafičkih prikaza iz kinematike

Primjer 8. *Promotrite grafički prikaz gibanja automobila na sl.6.*

- a) Kolika je brzina automobila u trenucima $t = 30$ s i $t = 45$ s?
- b) Kolika je akceleracija auta u trenucima $t = 30$ s i $t = 45$ s?
- c) Koliki je put je automobil prešao između $t = 60$ s i $t = 70$ s?
- d) Koliki je pomak učinjen nakon početnih 30 s ovog gibanja?
- e) Koji je smjer vektora brzine u trenucima $t = 5$ s, $t = 25$ s i $t = 55$ s?
- f) Koji je smjer vektora akceleracije u trenucima $t = 5$ s, $t = 15$ s, $t = 42$ s i $t = 50$ s?

Slika 6.

Uzroci poteškoća:

- ☐ **Terminološki**
- ☐ **Didaktički**
- ☐ **Matematički**
- ☐ **Visok stupanj apstrakcije**

Netradicionalni pristupi u nastavi

Npr. *Tutoriali*

- 1) Individualno rješavanje inicijalnog testa
- 2) Grupno odgovaranje, uz koordinaciju nastavnika, na pitanja s radnih listića
- 3) Individualno rješavanje domaće zadaće koja se također sastoji od kvalitativnih zadataka

⇒ *bolji rezultati na ispitima (kvantitativnim i kvalitativnim), u odnosu na studente koji pohađaju tradicionalnu predavačku nastavu*

Hvala na pozornosti !